

Tillæg til miljøgodkendelse på ejendommen:

Aabenraavej 168,6400 Sønderborg

Meddelt d. 22.09.2017

Ansøger og ejerforhold

Ansøgerens navn: Martin Rehhoff Madsen
Adresse: Aabenraavej 168, 6400 Sønderborg
CVR-nr.: 28239939
Ansøgningskema nr.: 95810

Ejer af ejendommen: Martin Rehhoff Madsen
Ejer af virksomheden: Martin Rehhoff Madsen

Konsulent: Vibeke Finderup Christensen/ Søhøjlandets Regnskabskontor

Adresse: Nørreskov Bakke 28
Postnummer: 8600 Silkeborg

Tillægsgodkendelsen er udarbejdet af:

Sønderborg Kommune
Land og Natur
Land, By og Kultur
Rådhusstorvet 10
6400 Sønderborg

Sagsbehandler: ANTN
Sag nr.: 17/10630
KS: TKOB / SNPR

Kommunens afgørelse

Sønderborg Kommune meddeler hermed tillæg til miljøgodkendelse af d. 26. december 2009 af husdyrbruget Aabenraavej 168, 6400 Sønderborg efter §12 stk. 3 i Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Tillægget omfatter en omlægning fra burhøns i berigede bure til skrabe høns med etagesystem og en tilbygning af en veranda samt opførelsen af en gastæt kornsilo i mat stål. Tillægget medfører således ophævelse og ændring af vilkår og tilføjelsen af nye vilkår.

Sønderborg kommune vurderer, at ejer har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknologi, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Sønderborg kommune vurderer, at indretningen og driften af husdyrbruget kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet.

Afgørelsen kan, indenfor en frist på 4 uger, fra afgørelsen er offentliggjort, påklages til Miljø-og fødevareklagenævnet. Klagevejledning er vedlagt.

Ansøgning om tillægsgodkendelse

Sønderborg Kommune modtog d. 23. februar 2017 en ansøgning om tillægsgodkendelse fra ejer af ejendommen Aabenraavej 168, 6400 Sønderborg. Ansøger ønsker en omlægning fra 61.325 årshøner i berigede bure til 58.783 årshøner i skrabeanlæg med etagesystem med gødningsbånd. Dette svarer til en reduktion i dyreenheder fra 360,74 DE til 345,78 DE.

Derudover søges der om opførelse af veranda til stald 1, som hønsene vil have adgang til i dagtimerne, samt en gastæt kornsilo (amerikanersilo) i mat stål.

Beskrivelse af husdyrbruget

Sønderborg Kommune har d. 26. december 2009 meddelt miljøgodkendelse til ændring og udvidelse af husdyrproduktionen på Aabenraavej 168 fra 21.525 årshøner svarende til 128,89 DE til 61.325 årshøner, svarende til 367,21 DE. I forbindelse med udvidelsen blev der revet en gammel stald ned, og opført en ny stald på samme placering. Der blev også bygget et gødningshus, til opbevaring af fast gødning, bag staldene.

De ansøgte ændringer

Tillægsgodkendelsen omfatter en ændring af dyreholdet. Ansøger ønsker en omlægning fra burægs- til skrabeægsproduktion, samt en udvidelse af produktionen i eksisterende stalde- der ønskes indsættelse af etagesystem med gødningsbånd. Derudover søges der om opførelse af en veranda til stald 1, som hønsene vil have adgang til i dagtimerne, og en gastæt kornsilo i mat stål (1287 m³, højde 12,64 m).

Der ansøges om at ændre dyreholdet fra 61.325 årshøner i berigede bure, svarende til 360,74 DE, til 58.783 årshøner i skrabeanlæg (med etagesystem med gødningsbånd) svarende til 345,78 DE.

Tillægsgodkendelsen er baseret på de oplysninger, der fremgår af ansøgningen, samt supplerende oplysninger modtaget løbende. Tillægsgodkendelsen indeholder en miljøteknisk beskrivelse og kommunens vurdering af ændringen og dens miljømæssige virkninger på naturen, miljøet og naboer.

De ansøgte ændringer i dyreholdet medfører ikke direkte ændringer i ejendommens bygningsmasse, dog udvides med en veranda til stald 1 for bedre dyrevelfærd. Verandaen vil blive placeret som en forlængelse på den vestlige side af stald 1, som vist på billede 1. Derudover vil der blive opført en gastæt kornsilo, som vil blive placeret umiddelbart ved siden af en allerede eksisterende kornsilo (se billede 1).

Billede 1. Situationsplan for Aabenraavej 168

Husdyrhold, staldanlæg og drift

Der er ansøgt om at ændre dyreholdet fra de godkendte 61.325 årshøner i berigede bure, svarende til 360,74 DE, til 58.783 årshøner i skrabeanlæg med etagesystem med gødningsbånd, svarende til 345,78 DE. I tabel 1 er angivet det nuværende og ansøgte dyrehold.

Tabel 1. Dyreholdets størrelse

Art	Før udvidelse		Efter udvidelse	
	Antal	DE	Antal	DE
Årshøne, konsumæg, bure m. bånd	61.325	360,74		
Årshøne, konsumæg, voliere m. gødningsbånd, skrabe høne			58.783	345,78

Antal dyr og antal stipladser i nudrift og ansøgt drift fremgår af tabel 2

Tabel 2. Antal dyr, dyretype, stipladser og DE i nudrift og i ansøgt drift

Stald nr.	Dyretype	Dyre kategori, stald system	Sti-pladser		Antal årsdyr eller producerede dyr		DE	
			Nudrift	Ansøgt drift	Nudrift	Ansøgt drift	Nudrift	Ansøgt drift
Stald 1	Årshøne, konsumæg,	Bure m. bånd, staldgødning	24.000	0	21.525	0	128,89	0
		Voliere m. gødningsbånd, skrabe høne		23.400	0	21.966	0	129,21
Stald 2	Årshøne, konsumæg	Bure m. bånd, staldgødning	42.840	0	39.800		238,32	
		Voliere m. gødningsbånd, skrabe høne	0	39.220	0	36.817	0	216,57
Veranda til stald 1		Adgang til høns i dagtimerne						
I alt	-	-	-	-	-	-	360,74	345,78

Udvidelsen sker i eksisterende stald. I forbindelse med omlægningen fra årshøner i berigede bure til årshøner i skrabe anlæg vil der blive ændret på staldindretningen. De berigede bure vil blive erstattet af et skrabe anlæg med etagesystem med gødningsbånd. Etage anlæg med gødningsbånd er beskrevet i Miljøstyrelsens BAT-blade og er det bedste tilgængelige staldsystem. Fjernelse af den faste gødning vil ske 3 gange ugentligt.

Dybstrøelsen, der vil blive produceret i dette system, fjernes mellem hvert hold og føres direkte til gødningscontaineren på ejendommen (gødningshåndteringen vil blive nærmere beskrevet i afsnittet omkring gødningsproduktion- og håndtering). Derudover vil der blive etableret en udendørs veranda til stald 1, som hønsene vil have adgang til i dagtimerne.

Landbruget vil efter omlægningen stadigvæk drives som et konventionelt landbrug med husdyrproduktion. Produktionen af konsumæg sker efter alt ind-alt ud princippet. Til beskrivelse af driften henvises til miljøgodkendelsen fra 2009.

Landskabsmæssige forhold

I tillægget søges der om etablering af en udendørs veranda på den vestlige side af stald 1, på ca. 770 m².

Verandaen opføres med stikspær på siden af staldene og med en taghældning på 5 grader. Der anvendes stålplader i mørke farver på tag og sider - dog med vindnet i siderne. Verandaen bliver opført med støbt gulv uden afløb.

Langs den eksisterende bygning (stald 1) er der i dag et tre-rækket levende hegn, som har en opblødende effekt på overgangen fra bygningen til det omkringliggende landskab. Dele af hegnet bliver fjernet, når verandaen etableres. For at bibeholde denne effekt og for at skabe et sammenhæng mellem de dele af hegnet, som ikke skal fjernes for at skabe plads til verandaen, stilles der vilkår om, at der etableres et tre-rækket hegn, som i artssammensætning er magen til det eksisterende hegn. Hegnet skal placeres, som vist i Bilag 2.

Derudover ønskes der opført en gastæt kornsilo i mat stål placeret ved siden af en allerede eksisterende gastæt kornsilo.

Foder og foderopbevaring

Foderet består af korn og færdigblandet tilskudsfoder. Opbevaringen sker i udendørs gastætte siloer. Der er opført en gastæt silo i 2009 efter en afgørelse om ikke- godkendelsespligtig ændring af husdyrbruget og der ønskes opført endnu en silo ved siden af den allerede eksisterende. Den ekstra silo på ejendommen vil blive brugt som kornlager.

Ansøger fortæller at han ønsker at kunne lægge hans korn direkte i kornsiloerne efter høst, i håb om at have opbevaringskapacitet til korn, svarende til et årsforbrug. Desuden vil han have muligheden for at handle korn billigt ved høst, når hans egen høst ikke er tilstrækkeligt.

Der er et totalt foderforbrug på 42,4 kg per årshøne, svarende til ca. 2500 tons foder.

For at reducere den samlede mængde kvælstof, der udskilles, og samtidig opfylde dyrenes ernæringsmæssige behov anvendes fasefodring tilpasset hønnikernes -og hønernes udvikling.

Foderet bliver tilsat fytase. Ifølge teknologibladet "Fosforindhold i foder til æglæggende høner" er BAT kravet for fosfor i foderet på 199,29 g P pr. årshøne pr. år.

Der anvendes en fosforprocent i foderet på 0,476 % (normen ligger på 0,50 %), derved bliver der opnået et fosfor indhold i foderet på 199,28 g P pr. årshøne pr. år, ved gennemsnitlig 42,4 kg foder pr. årshøne pr. år over en 3-årig periode.

Der anvendes foder med et gennemsnitligt proteinindhold på 16,8 % råprotein. Normtallet i 2016 ligger på 16,7 %. BAT på råproteinindholdet til skrabe høner er 152 g/kg foder.

Det vurderes, at der anvendes foder indeholdende et fosfor- og råproteinindhold indenfor de, i teknologibladet beskrevne, vejledende niveauer for BAT-foder.

Energi- og vandforbrug

Energiforbrug:

Tillægget medfører et reduceret elforbrug. Normen for strømforbrug i en æglæggerproduktion er 1030 kWh pr. 167 årshøner, dette giver et elforbrug på 378.232 kWh i nudrift og 362.554 kWh i ansøgt drift.

Vandforbrug:

Vandforbruget på ejendommen relaterer sig til forbrug af drikkevand til de æglæggende høner samt rengøring af stalde/pakkerum. I staldene anvendes som regel tørrengøring, hvor staldene rengøres med luft ved holdskifte. Gødningsbånd og tværkanal vil blive vasket med koldt vand efter behov.

Tillægget forventes at nedbringe vandforbruget til drikkevand fra 4.900 m³ før omlægningen til 4.486,3 m³ efter omlægningen. Dette skyldes blandt andet en reduceret fodring i forhold til normalt. Der vil ske en forøgelse af forbruget af vaskevand fra 60 m³ til 70 m³ efter udvidelsen, blandt andet grundet opførelsen af en veranda.

Miljømyndighedens vurdering

Etableringen af en udendørs veranda vil ikke umiddelbart ændre på de landskabsmæssige forhold, da verandaen vil fremstå som en mindre tilbygning i forhold til det samlede anlæg. Staldanlægget vil også fremover fremstå som en samlet enhed.

Der stilles vilkår om etablering af et levende hegn i forlængelse af det eksisterende langs verandaen.

Tillægget medfører et reduceret el- og vandforbrug i forhold til nudrift.

Der vil blive stillet vilkår til foderoptimering.

Gødningsproduktion og - håndtering

Der produceres udelukkende fast gødning og dybstrøelse fra fjerkræ. Tabel 4 viser en oversigt over de forskellige typer husdyrgødning m.v. der produceres, modtages og afsættes i nudrift og ansøgt drift.

Tabel 3. Gødningsproduktion

Gødningstype	Kg kvælstof		Kg fosfor		DE	
	Nudrift	Ansøgt drift	Nudrift	Ansøgt drift	Nudrift	Ansøgt drift
Fast gødning (fjerkræ)	33.579,71	26.947,19	9.517,64	6.880,25	360,73	259,33
Dybstrøelse (fjerkræ)	-	8.163,7	-	2.297,49	-	86,44
Fast gødning (fra Aabenraavej 167)	15.098,47	31.305,35	4.508,56	7.989,84	170,88	299,8
Dybstrøelse (fra Aabenraavej 167)	-	9.480,9	-	2.667,99	-	99,93
Afsat husdyrgødning	-3.781,7	-48.592,8	-1.129,3	-12.864,2	-42,8	-482,75
I alt til rådighed	44.896,48	27.304,44	12.896,9	6.971,39	488,81	262,75

Af tabellen ses det, at normproduktionen af fast gødning pr. år til gødningshuset i ansøgt drift bliver betydeligt lavere end i nudrift. Forudsætningen for tallene i tabellen er, at der afsættes gødning svarende til 482,75 DE (eller 48.592,8 kg N og 12.864,2 kg P) til biogasanlæg.

Opbevaringskapacitet i gødningshus:

689 m² x 3,5 m (gennemsnitlig lagerhøjde) = 2.411,5 m³

Krav til opbevaringskapacitet:

Gylle/fast gødning = 9 måneder

Dybstrøelse = Ingen krav

Normproduktion af fast gødning pr. år til gødningshus i **nudrift**:

488,81 DE svarende til 83.096 årshøner.

(83.096 årshøns/100) x 2,82 tons (normtal for gødning pr. 100 stk.) = 2.343,31 tons

Normproduktion af fast gødning pr. år til gødningshus i **ansøgt drift**:

262,75 DE svarende til 44.664,1 årshøner.

(44.664,1 årshøns/100) x 2,23 = 996 tons

Ved en vægtfylde for fast gødning på 0,75 tons/m³ kan opbevaringskapaciteten på ejendommen beregnes til 2.411,5 m³ / (996 tons/år / 0,75 tons/m³) = 1,8 år eller 21,6 mdr.

Gødningshåndtering

Gødning i form af fast gødning og dybstrøelse bliver opbevaret i gødningshuset på ejendommen på 689 m², indtil udbringning på egne arealer, aftalearealer eller afsætning til tysk biogasanlæg (Biogas Ketelsby GmbH+Co. KG, Ketelsby 15, D-24392 Boren).

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg kommune vurderer, at kravet om 9 måneders opbevaringskapacitet for fast gødning på ejendommen i ansøgt drift er opfyldt, når der fraføres den angivne mængde husdyrgødning til biogasanlæg.

Projektet er derfor afhængigt af overførsel af husdyrgødning til biogasanlæg. En forudsætning for tillægsgodkendelsen er således, at en stor del af husdyrgødningen afsættes, dette fastholdes som vilkår.

I miljøgodkendelsen fra 2009 er BAT for opbevaring og udbringning beskrevet.

Forurening og gener fra husdyrbruget som følge af ændringen

Ammoniakreduktionskrav:

Fordampningen af ammoniak fra anlægget vil primært ske fra staldventilation og som ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning.

Det samlede vejledende ammoniaktab fra anlægget ved anvendelse af BAT er 5.831,27 kg N/år. Beregninger af bedriftens fordampning af ammoniak er foretaget automatisk i Miljøstyrelsens ansøgningsssystem. Beregningerne viser, at fordampningen af ammoniak fra nudriften er 3.596 kg kvælstof per år og i ansøgt produktion 5.522 kg N per år.

Omlægningen medfører således en stigning i ammoniakemissionen på 1.926 kg kvælstof per år, men ligger fortsat 378,75 kg N / år under det samlede vejledende ammoniaktab for anlægget ved anvendelse af BAT.

I henhold til ansøgningsmaterialet er det generelle krav til reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt.

Ansøger har opfyldt kravet til ammoniakreduktion, samt opfyldt Miljøstyrelsens vejledende emissionsniveau ved udmugning af fast gødning 3 gange pr. uge og reduceret fodring i forhold til normalt.

Lugt:

Der forventes ingen væsentlige lugtgener fra anlægget som følge af omlægningen. Den nærmeste enkeltbolig uden landbrugspligt (Aabenraavej 170) ligger ca. 450 m nordøst for staldanlægget, hvilket er i væsentlig større afstand end den beregnede ukorrigerede geneafstand på 133 meter.

Lys, støj, støv, skadedyr og transporter:

Ændringerne forventes ikke at have indflydelse på lys-, støj- og støvgener. Ændringerne medfører heller ingen ændringer i skadedyrsbekæmpelsen.

Der vil være flere transporter pr. år i ansøgt drift sammenlignet med nudrift, se tabel 4.

Tabel 4. Transporter til og fra Aabenraavej 168

Transporter pr. år	Nudrift	Ansøgt drift
Levering af hønniker	7	14
Gødning til gødningshus	100	0
Døde dyr (fra Aabenraavej 167)	40	40
Døde dyr til DAKA	26	26
Levering af foder*	36	73
Afhentning af høner	3	6
Afhentning af æg	104	104
Afhentning af dybstrøelse til Biogas via Aabenraavej 168	0	15
Afhentning af fast gødning til biogas via Aabenraavej 168	0	105
I alt	316	383

Miljømyndighedens vurdering

Det fremgår af beregningerne i ansøgningssystemet, at ammoniakreduktionskravet er opfyldt. Sønderborg Kommune vurderer, at kravet om ammoniakreduktion er opfyldt ved at muge fast gødning i stalden ud 3 gange ugentligt og en reduceret fodring i forhold til normalt. Vurderingen er foretaget på baggrund af de tal, som fremgår af ansøgningsskemaet. Vilkår til overholdelse af det generelle ammoniakreduktionskrav er stillet i de øvrige afsnit.

Alle genekriterier for lugt er overholdt. Sønderborg Kommune fastholder således de vurderinger, der er foretaget i miljøgodkendelsen fra 2009 for så vidt angår lugt.

Kommunen fastholder de vurderinger, der er foretaget i miljøgodkendelsen, for så vidt angår gener fra hhv. lys, støj, vibrationer, støv, skadedyr og transporter.

Beskyttelse af naturarealer

Sønderborg Kommune har kortlagt naturtyper beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven samt ammoniakfølsomme skove nær anlægget ved en luftfotogennemgang, og enkelte ved nærmere feltbesigtigelse. Naturtyperne er vist i tabel 6 og på et kort i bilag 3.

Afsnittet her beskriver nærliggende beskyttet natur samt skove der *ikke* hører under Natura 2000 områder. For nærmere beskrivelse og vurdering iht. beskyttet natur i nærliggende Natura 2000 områder se efterfølgende afsnit om Natura 2000.

Tabel 5. Definerings af beskyttet natur

Naturtyper beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven	Arealer beskyttet af national lovgivning. Enge, moser, heder og overdrev på 2.500 m ² (for de enkelte områder eller i sammenhæng med hinanden) eller søer på 100 m ² inklusiv fugtig bredvegetation. De beskyttede arealer har indhold af plante- og dyreliv karakteristisk for naturtypen. Naturtyperne er beskyttet mod alle tilstandsændringer. Registreringen af beskyttet natur er kun vejledende, hvorfor Kommunen skal høres i de konkrete tilfælde.
Natura 2000 naturtyper	Arealer beskyttet af international lovgivning. Udpegede naturarealer, der skal bevare og beskytte naturtyper og vilde dyre- og plantearter, der er sjældne, truede eller karakteristiske for EU-landene.

Kategorisering af naturtyper

En øget ammoniakdeposition påvirker naturarealer. Vurderingen om hvorvidt, der kan stilles konkrete krav til ammoniakemissionen, afhænger af hvilken kategori naturtypen hører under. De forskellige kategorier beskrives herunder, og kan ses i tabel 7.

Kategori 1, 2 hører under husdyrgodkendelseslovens § 7. Kategori 3 er beskrevet i § 27 i lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug. For de naturtyper der hører under kategori 1-3, kan der stilles krav om specifikt maksimal værdi for samlet ammoniakdeposition.

Enge og søer hører ikke under en kategori, men for beskyttede naturtyper generelt, skal det vurderes om en ekstra kvælstoftilførsel kan forårsage en ændring af naturtilstanden. En næringsstofberigelse kan forårsage den tilstandsændring, at kvælstofelskende planter bliver dominerende og udkonkurrerer mere følsomme plantearter. Efter naturbeskyttelseslovens § 3 må der ikke ske en tilstandsændring uden dispensation fra Kommunen. Kommunen kan i særlige tilfælde give dispensation til en tilstandsændring i beskyttet natur.

Tabel 6. Kategorisering af naturarealer

Ammoniakfølsom natur	Beskrivelse
Kategori 1	Natura 2000 naturtyper
Kategori 2	Beskyttede heder, højmoser, lobeliesøer > 10 ha og overdrev > 2,5 ha.
Kategori 3	<p>Beskyttede heder, moser, overdrev samt ammoniakfølsomme skove.</p> <p>For at være ammoniakfølsom skal skoven opfylde mindst et af følgende tre kriterier:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«, 2) skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel »skovjordbund« (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller 3) der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovlovens § 25 og arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.
Beskyttede naturtyper der ikke hører under Kategori 1-3, men som efter en konkret vurdering, er ammoniakfølsomme.	Enge og søer

Tålegrænser for naturtyper

Tålegrænser for de forskellige naturtyper mht. ammoniaknedfald varierer jf. Vejledning om godkendelse af husdyrbrug. Se tabel 8.

Tabel 7. Tålegrænser for de forskellige naturtyper mht. ammoniaknedfald (Faglig rapport fra arbejdsgruppen om ammoniak Faglig rapport fra DMU, nr.568 2006)

Naturtype	Tålegrænse	Differentiering
Overdrev	10-25	Sure overdrev 10-20, kalkholdige overdrev 15-25
Klit	10-25	klit 10-20, fugtige klitlavninger 10-25
Hede	10-25	tør hede 10-20, våd hede 15-25
Fersk eng	15-25	
Strandeng	30-40	
Mose (og kær)	5-25	højmoser 5-10, hængesæk, tørvelavninger 10-15, fattigkær og hedemoser 10-20, kalkrige moser og væld, rigkær 15-25
Løvskov	10-20	
Nåleskov	10-20	

Baggrundsniveauet for kvælstofbelastningen ligger i Sønderborg Kommune på 16-21 kg N/ha/år. I området omkring ejendommen ligger baggrundsbelastningen på 14,6-23,2 kg N/ha/år.

Ammoniakdepositionskrav

Nedenstående tabel 9 viser specifikke krav om maksimal merdeposition af ammoniak til kategori 1 og 2 natur, samt krav der kan stilles til kategori 3 natur.

Tabel 8. Krav til maksimal ammoniakdeposition i kategori 1-3.

Naturtyper med fastsat beskyttelsesniveau	Beskyttelsesniveauer
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden ^{*)} : 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3.	Kommunen vurderer konkret, om der skal fastsættes vilkår om max. merdeposition, og hvad det nødvendige krav til max. deposition skal være. Kravet må dog ikke være under en max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
* Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel): Antal husdyrbrug over 15 DE indenfor 200 m + Antal husdyrbrug over 45 DE indenfor 200-300 m + Antal husdyrbrug over 75 DE indenfor 300-500 m + Antal husdyrbrug over 150 DE indenfor 500-1.000 m + Antal husdyrbrug over 500 DE, som påvirker med over 0,3 kg N/ha udover 1000 m +	

Naturområder ved Åbenråvej 168

Sønderborg Kommune har foretaget en konkret vurdering af de mulige påvirkninger af naturen i nærområdet til ejendommen på Aabenraavej 168. Vurderingen tager udgangspunkt i beregninger af kvælstofdeposition til de enkelte naturområder. I de tilfælde, hvor det på baggrund af beregningerne vurderes nødvendigt, er der foretaget besigtigelser af naturområderne.

Der findes i nærområdet til Aabenraavej 168 en række naturarealer. De naturarealer, der ligger nærmest, er ammoniakfølsomme skove (kategori 3) og beskyttede søer.

Tabel 10 viser en oversigt over udvalgte naturarealer i kategori 1-3 samt søer og enge tæt ved Aabenraavej 168, hvortil der er beregnet værdier for kvælstofpåvirkning af arealerne.

Beregningerne af ammoniakdeposition er foretaget i ansøgningsystemet www.husdyrgodkendelse.dk.

De nævnte naturtyper, sø, eng, mose og overdrev er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Tabel 9. Oversigt over udvalgte naturarealer i kategori 1-3 samt søer og enge tæt ved Åbenråvej 168. Ikke-besigtigede arealer er beskrevet med bogstav. Arealer, der er besigtiget i forbindelse med den konkrete forespørgsel eller tidligere har en talværdi.

Naturpunkt	Naturtype	§ 7 natur Kategori	Bilag IV arter	Merdeposition (kg N/ha/år)	Total (kg N/ha/år)	Beskrivelse
A	Mose	3		0,1	0,3	
B	Eng			0,1	0,2	
C	Mose	3		0,1	0,3	
D	Ammoniakfølsom skov	3		0,7	1,7	Avnbøl Sned Skov, primært med løvtræer, bøg, ask, eg og ær. Flere mindre søer og vådområder.
E	Sø					Ny sø, gravet i forbindelse med motorvejsprojektet som levested for særligt beskyttede padder
719	Overdrev	3		0,1	0,1	
728	Mose	3		0,1	0,3	
784	Sø					
785	Sø			0,2	0,4	
786	Sø					
790	Sø					Eutrofieret sø, påvirket af markdrift
792	Sø					Eutrofieret sø, påvirket af markdrift
793	Sø					
794	Sø					
795	Sø					
796	Sø			0,4	1,4	
797	Sø					
799	Sø					
800	Sø			0,3	0,8	
1660	Overdrev	3		0,0	0,1	
1697	Mose	3		0,1	0,2	
2175	Overdrev	3		0	0,1	
2454	Mose	3				
2455	Sø					Nyere, lysåben sø med søvegetation. Velegnet som ynglelokalitet for særligt beskyttede padder.
2549	Sø			4,4	12,6	Havebassin med stensætning og guldfisk. Fremstår uklar og eutrofieret.

Kategori 1

Natur i internationalt beskyttede naturområder er behandlet i afsnittet vedr. Natura 2000.

Kategori 2

Efter en gennemgang af luftfotos er det registreret, at nærmeste § 7 kategori 2 arealer, beskyttede overdrev >2,5 ha, findes i en afstand på ca. 4 km mod syd. Området er et delvist tilgroet overdrev ved Adsbøl. Beregningen viser en merdeposition på 0,0 kg N/ha/år. På baggrund af gennemgang af luftfotos afvises det, at der findes kategori 2 natur nærmere Aabenraavej 168.

Kategori 3

Inden for nærområde Aabenraavej 168 er der registreret flere naturtyper tilhørende kategori 3, hhv. ammoniakfølsom skov, mose og overdrev.

Ammoniakfølsom skov

Naturpunkt nr. D

200 meter syd for Aabenraavej 168 ligger skoven Avnbøl Sned, der tidligere er blevet besigtiget. På baggrund af den tidligere besigtigelse vurderes det, at skoven er omfattet af kategori 3 som ammoniakfølsom. Skoven består primært af løvtræer; bøg, ask, eg og ær med flere mindre søer og vådområder.

Den beregnede merdeposition er på 0,7 kg N/ha/år til skovkanten.

Beskyttede overdrev og moser

Nærmeste kategori 3 moser og overdrev ligger 0,6 til 1 km fra anlægget (naturpunkt 2175 og 2454). Den beregnede merdeposition er 0,0 kg N/ha/år.

Beskyttede enge og søer

Den nærmeste beskyttede sø ligger 150 meter fra anlægget (naturpunkt 2549). Der er beregnet en merdeposition på hhv. 4,4 kg N/ha/år til søen.

Miljømyndighedens vurdering

Kategori 2 natur

Sønderborg Kommune har foretaget beregning til det nærmeste kategori 2 arealer, der viser en merdepositionen på 0,0 kg N/år. Sønderborg Kommune vurderer, at disse overdrevsarealer ikke vil blive påvirket af deposition af ammoniak fra anlægget.

Kategori 3 natur

Ammoniakfølsom skov

Sønderborg Kommune har foretaget beregning til den nærmeste ammoniakfølsomme skov, der viser en merdepositionen på 0,7 kg N/år. Sønderborg Kommune vurderer, at skoven ikke vil blive påvirket af ammoniakdeposition fra anlægget.

Beskyttede overdrev og moser

Nærmeste kategori 3 moser og overdrev ligger 0,6 til 1 km fra anlægget (naturpunkt 2175 og 2454). Den beregnede merdeposition er 0,0 kg N/ha/år. Sønderborg Kommune vurderer, at der med den beregnede merdeposition, ikke sker påvirkning af naturarealerne.

Beskyttede enge og søer

Der er ikke taget konkret stilling til søer, hvor merdepositionen er mindre end 1 kg N/ha/år. For søen med lokalitet 2549 viser depositionsregningen en merdeposition på 4,4 kg. Søen er besigtiget og fremstår som **uklar** og næringsstofberiget. Søen har karakter af havebassin med stensætning i kanten. Der er guldfisk i søen. Der blev ved besigtigelsen konstateret flere tilløb (sandsynligvis overfladevand/tagvand) til søen.

Sønderborg Kommune vurderer, at merdepositionen ikke vil medføre en ændring af den i forvejen påvirkede sø.

Natura 2000 (kategori 1 natur)

I Sønderborg Kommune er der 3 terrestriske Natura 2000 områder, se bilag 4. Områderne er udpeget for at bevare særligt beskyttelseskrævende arter og naturtyper. For de enkelte naturtyper er der opstillet en tålegrænse for ammoniakdeposition. Fælles for naturtyperne i de 3 terrestriske – skov Natura 2000 områder gælder, at de hovedsageligt har et tålegrænseinterval på 10 – 20 kg N/år/ha.

Baggrundsbelastningen for Sønderborg Kommune ligger et sted mellem 16 – 21 kg N/år/ha. For mange naturtyper overskrider depositionen således naturtypernes øvre tålegrænse.

Det fremgår af DMU- Rapporten "Kriterier for gunstig bevaringsstatus", at tålegrænsen for skovnaturtyperne ikke må overskrides (DMU 2003).

Der er foretaget en omfattende vurdering af påvirkning fra husdyrbrug nær Natura 2000 habitatområder i Sønderborg Kommune ved hjælp af særlige beregninger fra DMU (DMU rapport nr.774, 2010).

Det nærmeste terrestriske Natura 2000 område til det ansøgte projekt på Aabenraavej 168 er Rinkenæs Skov, Dyrehaven og Rode Skov (N94) som ligger ca. 4 km sydvest for anlægget. Beregninger fra DMU-rapporten viser, at kvælstof tålegrænserne for Natura 2000 naturtyper generelt er overskredet. Til lokaliteten nærmest anlægget i N83 og 68 (naturtype løvskov, tålegrænse 10-20 kg N/ha/år), er der en beregnet totalafsætning af kvælstof på 31 kg N/ha/år.

Naturtyperne i Natura 2000 området er omfattet af § 7 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen som kategori 1 natur. Efter lovgivningen er den maksimalt tilladelige merdeposition 0,2 kg N/ha/år.

Udpegningsgrundlaget og truslerne for gunstig bevaringsstatus for naturtyper og arter fremgår af nedenstående tabel. Data er hentet fra Natura 2000 planerne (2016) og basisanalyser (2014).

Habitatnaturtype/-art	Trussel
Kransnålalge-sø	Ikke vurderet pt.
Næringsrig sø	Ikke vurderet pt.
Nedbrudt højmoser	Ikke vurderet pt.
Hængesæk	Tilgroning, næringsstofbelastning
Kildevæld	Tilgroning, næringsstofbelastning
Rigkær	Næringsstofbelastning
Bøg på mor med kristtorn	Næringsstofbelastning
Bøg på muld	Næringsstofbelastning
Ege-blandskov	Næringsstofbelastning
Skovbevokset tørvemose	Næringsstofbelastning
Elle- og askeskov	Næringsstofbelastning
Stor vandsalamander	Ikke vurderet pt.
Hvæpsevåge	Ikke vurderet pt.
Rørhøg	Utilstrækkeligt areal
Isfugl	Ikke vurderet pt.

Natura 2000 område 83 og 68. Rinkeæs Skov, Dyrehaven og Rode Skov

Miljømyndighedens vurdering

Naturtyperne på udpegningsgrundlaget til N104 og N83 har tålegrænser i intervallet 5 – 20 kg N/ha/år. Tålegrænserne for samtlige naturtyper i N104 og N83 er overskredet. DMU beregninger viser, at de lokale kilder kan udgøre op mod 4 – 6 kg N/ha/år.

Den beregnede påvirkning med kvælstof fra Aabenraavej 168 af de enkelte naturtyper i Natura2000 området viser, at der teoretisk set ikke sker nogen belastning af Natura 2000 området. Depositionen aftager endvidere hurtigt ind i habitatområdet pga. skovens ruhed og den deraf afledte øgede depositions-hastighed samt øget opblanding i luften som funktion af afstanden fra kilden. Således er det teoretisk set ikke muligt at påvise nogen negativ effekt på naturtypernes integritet som følge af det ansøgte projekt på Åbenråvej 168.

Sønderborg Kommune vurderer på den baggrund, at projektet ved Aabenraavej 168 ikke udgør en trussel mod opnåelse af gunstig bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget.

Bilag IV-arter

Af faglig rapport fra DMU nr. 635 (håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV) fremgår en oversigt over arters udbredelse i grid på 10 x 10 km fordelt over hele landet.

Af listen fremgår det, at følgende arter er registreret i nærområdet til Aabenraavej 168:

Dværgflagermus	(Pipistrellus pipistrellus)
Brunflagermus	(Nyctalus noctula)
Sydflagermus	(Eptesicus serotinus)
Pipistrellflagermus	(Pipistrellus pipistrellus)
Løvfrø	(Hyla arborea)
Stor Vandsalamander	(Triturus cristatus)

Spidssnudet frø
Markfirben

(Rana arvalis)
(Lacerta agilis)

Sønderborg kommune har konkrete oplysninger om forekomst af dværgflagermus og troldflagermus ved skoven Avnbøl Sned.

Miljømyndighedens vurdering

Flagermus-arterne anvender gamle, hule træer og bygninger som f.eks. lader som dagskjul og i visse tilfælde også som yngle- og overvintringssted. Fødesøgning finder sted i det åbne land, langs skovbryn, i haver og over vandområder.

Sønderborg Kommune vurderer at der i området kan være gamle træer eller eksisterende bygninger med mulige dagskjul eller fødesøgningsmuligheder for flagermus over det åbne land.

Sønderborg kommune vurderer, at flere af området søer kan være egnede levesteder for padder heriblandt arter beskyttet under habitatdirektivet. Depositionsberegningerne viser, at der ikke vil være en merdeposition på mere end 1 kg til området søer og moser, bortset fra lokalitet 2549, der som tidligere beskrevet *ikke* vurderes at være en egnet ynglelokalitet for padder.

Rødlistede dyr og planter

"Rødliste 2007" er en fortegnelse over forsvundne, truede, sårbare og sjældne plante- og dyrearter i Danmark. Formålet med listen er dels at danne grundlag for arbejdet med at opretholde naturens mangfoldighed i Danmark og dels opfylde internationale forpligtelser i forhold til Biodiversitetskonventionen.

Miljømyndighedens vurdering

Kommunen har ikke kendskab til forekomst af rødlistede dyr og planter i området.

Økologiske forbindelseslinjer – korridorer

De tilbageværende landskabselementer så som levende hegn, beskyttede sten- og jorddiger, småskove, mindre moser og vandhuller danner vigtige spredningsveje og levesteder for områdets dyre og planteliv.

Miljømyndighedens vurdering

I området omkring Aabenraavej 168 er der ledelinjer for dyr og planter i form af vandløb, søer, skov, diger og levende hegn. Projektet ændrer ikke ved ledelinjernes funktion i landskabet.

Nitrat

Nitratudvaskningen til overfladevand er beregnet til 55,4 kg N pr. ha ved et dyretryk på 1,4 DE, hvilket svarer til den maksimalt tilladte nitratudvaskning for husdyrbruget.

Påvirkning af grundvandet

Det ansøgte ligger udenfor BNBO (Boringsnære beskyttelseszoner), men indenfor indvindingsoplandet til Danish Crown's vandværk.

Miljømyndighedens vurdering

Da verandaen er overdækket med fast bund og afløb til opsamlingstank, og da den geologiske beskyttelse af grundvandsmagasinerne i området generelt er gode, vurderer Sønderborg Kommune at projektet ikke giver anledning til indvendinger i forhold til grundvandsinteresserne.

Bedst tilgængelige teknik (BAT)

Princippet om brugen af bedste tilgængelige teknik (BAT) indebærer, at der inden for en given sektor skal anvendes den miljømæssigt set mest effektive og avancerede teknologi i produktionen.

BAT for Management (Ledelse og kontrolrutiner)

Tillægget medfører ingen ændringer i management i forhold til miljøgodkendelsen fra 2009.

BAT for Staldindretning

Der anvendes etagesystem med gødningsbånd, som er bedste tilgængelige staldsystem til årshøner. Udmugning af fast gødning fra stalden 3 gange ugentligt resulterer i en ammoniakreduktion på 36%. Dermed overholder omlægningen det generelle krav om 30% reduktion af ammoniaktab i forhold til referencenormen for stalde og gødningslagre for konsumægsproduktioner.

Der etableres en udendørs veranda for at give hønsene mulighed for at komme ud i dagtimerne.

BAT for foder

Kommunen vurderer, at de tiltag, der praktiseres med hensyn til opbevaring og håndtering af foder er med til at sikre, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af omgivelserne, samt at husdyrbruget lever op til husdyrgodkendelsens krav om at opfylde BAT mht. fodring, idet der fodres efter gældende normer.

BAT for forbrug af vand og energi

Tillægget medfører ingen ændringer i forbrug af vand og energi i forhold til miljøgodkendelsen fra 2009.

BAT for ammoniak

Miljøstyrelsen har udsendt vejledende emissionsgrænseværdier for ammoniak for at fastlægge et ensartet BAT-niveau for konsumægsproduktioner. De vejledende emissionsgrænseværdier er fastsat for høns i skrabeægsproduktioner.

Da der foretages ændringer i sammensætningen af dyr på ejendommen, skal der foretages en ny BAT-beregning, som sikrer, at produktionen fortsat lever op til BAT.

Beregning af emissionsgrænseværdien for ammoniak jf. Miljøstyrelsens vejledninger viser, at ammoniakemissionen maksimalt må være 5.831,27 kg NH₃-N pr. år.

Med de valgte virkemidler (hyppig udmugning, fodertilpasning) bliver emissionen fra bedriften på 5.522,52 kg NH₃-N pr. år. Da staldene således lever op til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier, skal der ikke redegøres for fravalg af BAT.

BAT for fosfor

Ifølge teknologibladet "Fosforindhold i foder til æglæggende høner" er BAT kravet for fosfor i foderet på 199,29 g P pr. årshøne pr. år. I forhold til de "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" for produktion af konsumæg, er det Miljøstyrelsens udmelding, at emissionsgrænseværdien for fosfor fra skrabeæg produktion er på 26,1 kg P/DE ab lager.

For den aktuelle produktion på Aabenraavej 168 er BAT-niveauet for fosfor således på 9.024,86 kg P (26,1 kg P/DE * 345,78 DE). I ansøgningen om tillæg ligger niveauet på 6971,39 kg P. BAT-niveauet er hermed overholdt.

For at leve op til dette krav, er det nødvendigt at korrigere på fosforindholdet i foderet, så der er mindre fosfor i foderet i forhold til normen. Med en reduktion af fosfor i foderet fra 0,5 % (norm) til 0,47 % ved fodring svarende til 42,4 kg pr. årshøne kan fosforudledningen leve op til BAT-kravet.

Miljømyndighedens vurdering

Beregninger viser, at produktionen må have en samlet emissionsgrænseværdi på 5.831,27 kg N pr. år.

Da produktionen har en ammoniakemission på 5.522,52 kg N pr. år, lever den op til BAT, idet emissionsgrænseniveauet er overholdt med 308,75 kg N pr. år.

I den meddelte godkendelse fra 2009 blev der stillet vilkår til foderkorrektur for at overholde BAT-niveauet.

Det er ikke længere nødvendigt at foderkorrigerer for at overholde BAT-niveauet, da Sønderborg Kommune vurderer, at det beregnede ammoniakemissionsniveau og det generelle ammoniakreduktionskrav er overholdt uden foderkorrektur.

Vilkårene omkring foderkorrektur dvs. vilkår 18 ophæves derfor med denne tillægsgodkendelse.

Det vurderes, at ejer anvender BAT i tilstrækkeligt omfang, hvis vilkår til hyppig udmugning og fodertilpasning overholdes.

Vilkår

Sønderborg Kommune har vurderet, at den ansøgte ændring kan godkendes. De ændrede vilkår vil således ikke medføre ændringer i de øvrige forudsætninger og vurderinger af de miljømæssige gener for omgivelserne som de er beskrevet i godkendelsen af 26. december 2009.

Vilkår **18 og 21** ophæves:

18. Ud fra følgende formel skal type 2 korrektion højst være **0,981**

$$((40,7 \text{ kg foder/årshøne} * 16,2\% \text{ protein} * 0,16) - (20,2\text{kg æg/årshøne} * 1,81) - (0,65 \text{ kg tilvækst} * 2,88)) / 68,4$$

21. Der må højst være 15,5-16,5 % råprotein i fodret fra 15-40 uge og 14,5-15,5 % over 40 uger.

Vilkår 2, 4, 8, 9, 16, 19, 22, 23 og 51 ændres fra:

2. Vilkårene i denne godkendelse skal være kendt af alle som arbejder med husdyrproduktionen. Den del af godkendelsen der vedrører arealerne, skal være kendt af de personer, der er beskæftiget med den pågældende del af arealdriften.
4. Husdyrbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for denne miljøgodkendelse, herunder ansøgningsmaterialet, supplerende oplysninger, den miljøtekniske beskrivelse og vurdering, medmindre vilkårene i denne godkendelse og senere afgørelser foreskriver andet.
8. Virksomheden tillades drevet med et dyrehold på 61.325 årshøner i buranlæg, svarende til 367,21 DE jf. bilag 1 i bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. (nr. 1695 af 19/12/2006).
9. Der skal føres en driftsjournal over dyreholdet. Driftsjournalen skal indeholde oplysninger og dokumentation for antal indsatte høner, antal dyr bortskaffet til destruktionsanstalt, slagteri mv. Driftsjournalen skal fremvises til miljømyndigheden på forlangende, og dokumentationen skal gemmes i minimum 5 år.
16. Udmugning ved start af gødningsbåndet skal foretages mindst tre gange per uge.
19. Fodret der anvendes må maksimalt have et proteinindhold på 16,2% af den samlede mængde på årsbasis. Normen er i 2008 på 16,4% protein indhold.
22. Der må højst være et fosfor indhold på 0,45 %- 0,55 % for høns op til 40 uger og 0,41 til 0,51 % for høns over 40 uger i fodret.
23. Samtlige høner på ejendommen skal leve op til vilkår 18-23. Dokumentationen herfor skal mindst dække en sammenhængende periode på 12 måneder i perioden 15. september til 15. februar det efterfølgende år. Dokumentation skal vise forbruget af foder i perioden, samt antal kg æg f.eks. i form af faktura fra foderstoffirma og afregninger fra slagterier.
51. Det er en forudsætning for opførelsen af den nye stald og gødningshus, at der opnås en særskilt udledningstilladelse til afledning af regnvand fra tagarealer og befæstede plader.

Til:

2. Vilkårene i denne godkendelse skal være kendt af alle som arbejder med husdyrproduktionen.
4. Husdyrbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for denne miljøgodkendelse, herunder ansøgningsmaterialet, supplerende oplysninger, den miljøtekniske beskrivelse og vurdering, medmindre vilkårene i denne godkendelse og senere afgørelser foreskriver andet. Det er dog ikke et krav for ændringen af produktionen, at den ansøgte veranda opføres.
8. Virksomheden må drives med et dyrehold på 58.783 årshøner i skrabe anlæg med etagesystem med hyppig udmugning af fast gødning 3 gange ugentligt, svarende til 345,78 DE jf. bilag 1 i bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (nr. 1324 af 15. november 2016).
9. Der skal føres en driftsjournal over dyreholdet. Driftsjournalen skal indeholde oplysninger og dokumentation for antal indsatte høner, antal dyr bortskaffet til destruktion, antal dyr sendt til slagting samt eventuelt solgte levende dyr. Dokumentation kan være i form af E-kontrol eller kvitteringer fra indkøb, destruktionsanstalt, pakkeri mv. Driftsjournalen skal kunne fremvises til miljømyndigheden på forlangende, og dokumentationen skal gemmes i minimum 5 år.
16. Udmugning af fast gødning fra staldanlægget skal foretages mindst tre gange per uge. Dette kan gøres ved start af gødningsbånd.
19. Foderet der anvendes må maksimalt have et proteinindhold på 16,8 % pr.kg af den samlede mængde på årsbasis. Normen i 2016 er 16,7 % pr. kg foder.
22. Foderet der anvendes må maksimalt have et fosforindhold på 0,47 % pr. kg af den samlede mængde på årsbasis.
23. Samtlige høner på ejendommen skal leve op til vilkår 19-22. Dokumentationen herfor skal mindst dække en sammenhængende periode på 12 måneder i perioden 1. august til 31. juli det efterfølgende år. Dokumentation skal vise forbruget af foder i perioden, samt antal kg æg f.eks. i form af faktura fra foderstoffirma og afregninger fra pakkerier.
51. Såfremt der ønskes at udvides med en veranda til stald 1, hvor der bliver opsamlet ekstra tag- og overfladevand, skal der ansøges om en udledningstilladelse til afledning af regnvand fra tagarealer og befæstede pladser.

Der tilføjes følgende vilkår:

- 13 a. Der skal etableres et tre-rækket levende hegn, som i artssammensætning er magen til det eksisterende hegn langs den eksisterende stald. Hegnet skal placeres, som vist på bilag 2.
21. Der må maksimalt tildeles foder svarende til 42,4 kg pr. årshøne.
- 63 a. Der skal afsættes fast gødning og dybstrøelse til biogasanlæg fra produktionen på Aabenraavej 167 og 168, svarende til mindst 482,75 DE (eller 48.592,8 kg N og 12.864,2 kg P). Ønskes afsætning til anden aftager eller arealer, skal dette vurderes af kommunen før afsætningen kan ske. Underskrevet skema B1 fra gødningsregnskabet skal til enhver tid kunne fremvises.

En gennemgang af samtlige gældende vilkår kan findes bagerst i dette tillæg.

Meddelelse af tillægsgodkendelse

Sønderborg Kommune meddeler tillægsgodkendelse til miljøgodkendelsen i henhold til §12 stk. 3 i Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer. Tillægsgodkendelsen vedrører en omlægning fra burhøns i berigede bure til skrabe høns i etagesystem med gødningsbånd og en tilbygning af en veranda samt opførelsen af en gastæt kornsilo i mat stål. Tillægget medfører således også ophævelse og ændring af vilkår samt tilføjelse af nye vilkår.

Tillægsgodkendelsen meddeles:

- På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger
- Efter §12 stk. 3 i Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer
- I henhold til de fastsatte vilkår

Tillægsgodkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelse eller ændring af husdyrbruget, før udvidelsen eller ændringen er anmeldt og godkendt af Sønderborg Kommune.

Det fremgår af § 48 i Bekendtgørelse nr. 916 af 23. juni 2017 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, at en tilladelse eller godkendelse efter § 10-12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, der den 1. august 2017 ikke er bortfaldet efter de hidtil gældende regler, bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter, at tilladelsen eller godkendelsen er meddelt. Hvis en del af tilladelsen eller godkendelsen ikke er udnyttet, bortfalder tilladelsen eller godkendelsen for denne del.

Der er ikke med denne tillægsgodkendelse taget stilling til evt. tilladelser og godkendelser efter anden lovgivning som f.eks. **Byggeloven eller Arbejds miljølov.**

Offentlighed

Nabohøring

Ifølge § 56 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kan godkendelsen først meddeles, når der er forløbet tre uger efter, at kommunalbestyrelsen har givet skriftlig orientering om ansøgningen til naboerne til den aktuelle ejendom, medmindre det ansøgte efter kommunalbestyrelsens skøn er af underordnet betydning for naboerne, jf. § 56, stk. 2.

I forbindelse med ansøgningen om tillægsgodkendelse har kommunen foretaget en for annoncering i perioden 19.06.2017 – 10.07. 2017. Kommunen har ikke modtaget bemærkninger i forbindelse med for annonceringen.

I forbindelse med anmeldelsen har kommunen foretaget en nabohøring, hvor de nærmeste naboer i området er blevet gjort bekendt med anmeldelsen. Høringen har ikke medført bemærkninger.

Dette tillæg til miljøgodkendelse bliver offentliggjort fredag den 22. september 2017 på www.sonderborgkommune.dk.

Klagevejledning m.v.

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og fødevareklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 84 – 87.

En eventuel klage skal være skriftlig og sendes via Klageportalen på www.borger.dk. På www.borger.dk klikker du på fanen [Miljø og energi] i venstre side. Her vælger du først [Forurening] og derefter [Landbrug og forurening]. På siden 'Landbrug og forurening' klikker du på [Klag til Miljø- og fødevareklagenævnet] under selvbetjening midt på siden. Her skal du logge ind med dit NemID og følge vejledningen. Du kan nu uploade dokumenter og billeder eller skrive direkte i et tekstfelt. Klagen sendes også automatisk gennem klageportalen til den myndighed, som har truffet afgørelsen.

Klagen skal være modtaget inden klagefristens udløb **fredag d. 20. oktober 2017**.

Et eventuelt sagsanlæg skal ifølge § 90 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er modtaget, eller – hvis sagen påklages – inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger.

En kopi af denne godkendelse er sendt enten som brev eller med link til:
www.sonderborgkommune.dk

- Gårdejer Martin Rehhoff Madsen
- Konsulent Vibeke Finderup Christensen
- Naturstyrelsen, Ribe
- Sundhedsstyrelsen v. Embedslægeinstitutionen Syddanmark
- Danmarks Naturfredningsforening
- Danmarks Naturfredningsforening, lokalafdeling Sønderborg
- Det Økologiske Råd
- Danmarks Sportsfiskerforbund
- Dansk Ornitologisk Forening
- Dansk Ornitologisk Forening, lokalkomite Sønderjylland

Ann-Kathrin Tessin
Erhverv & Affald

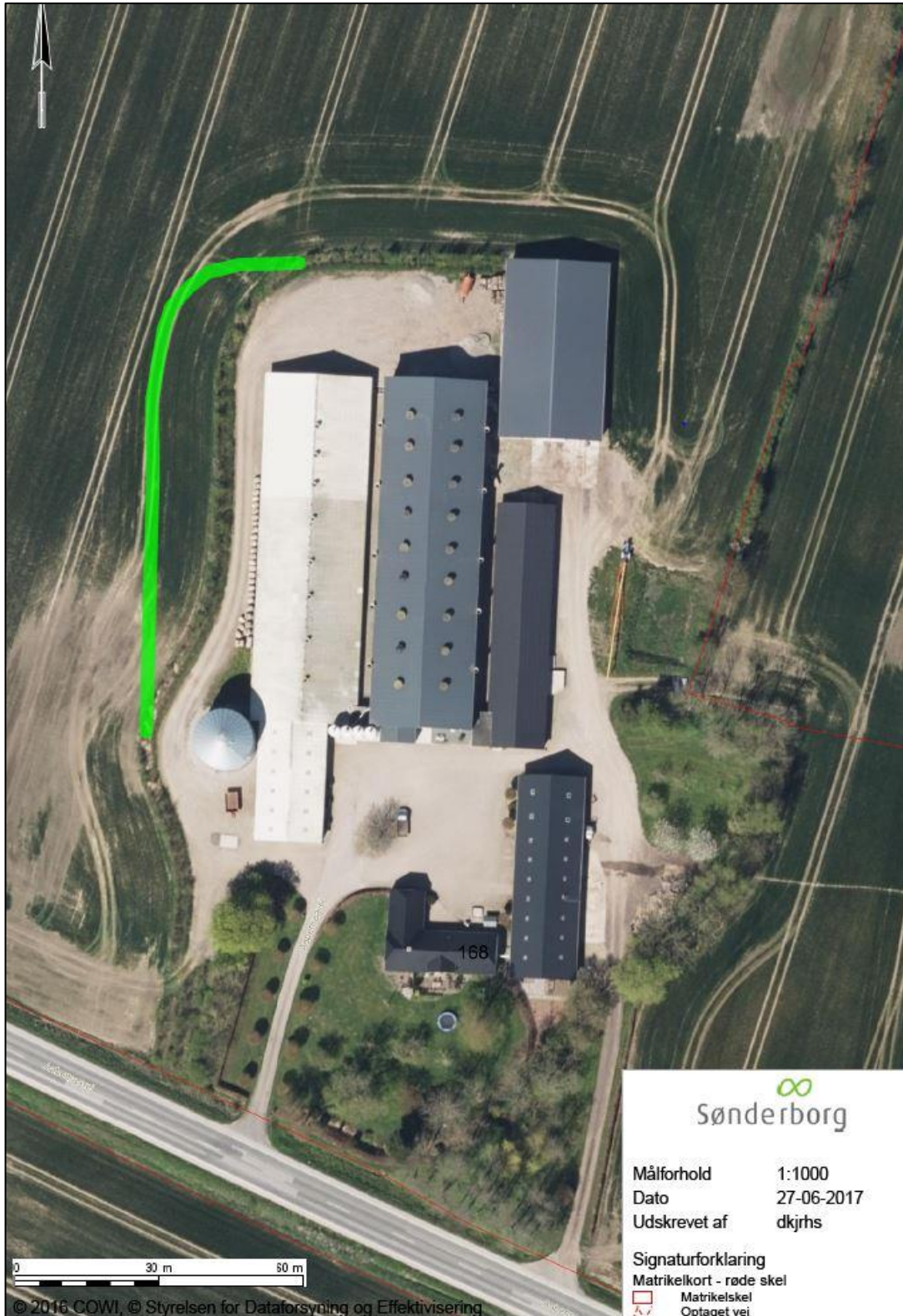

Husdyrgodkendelse.dk - Kort - Internet Explorer

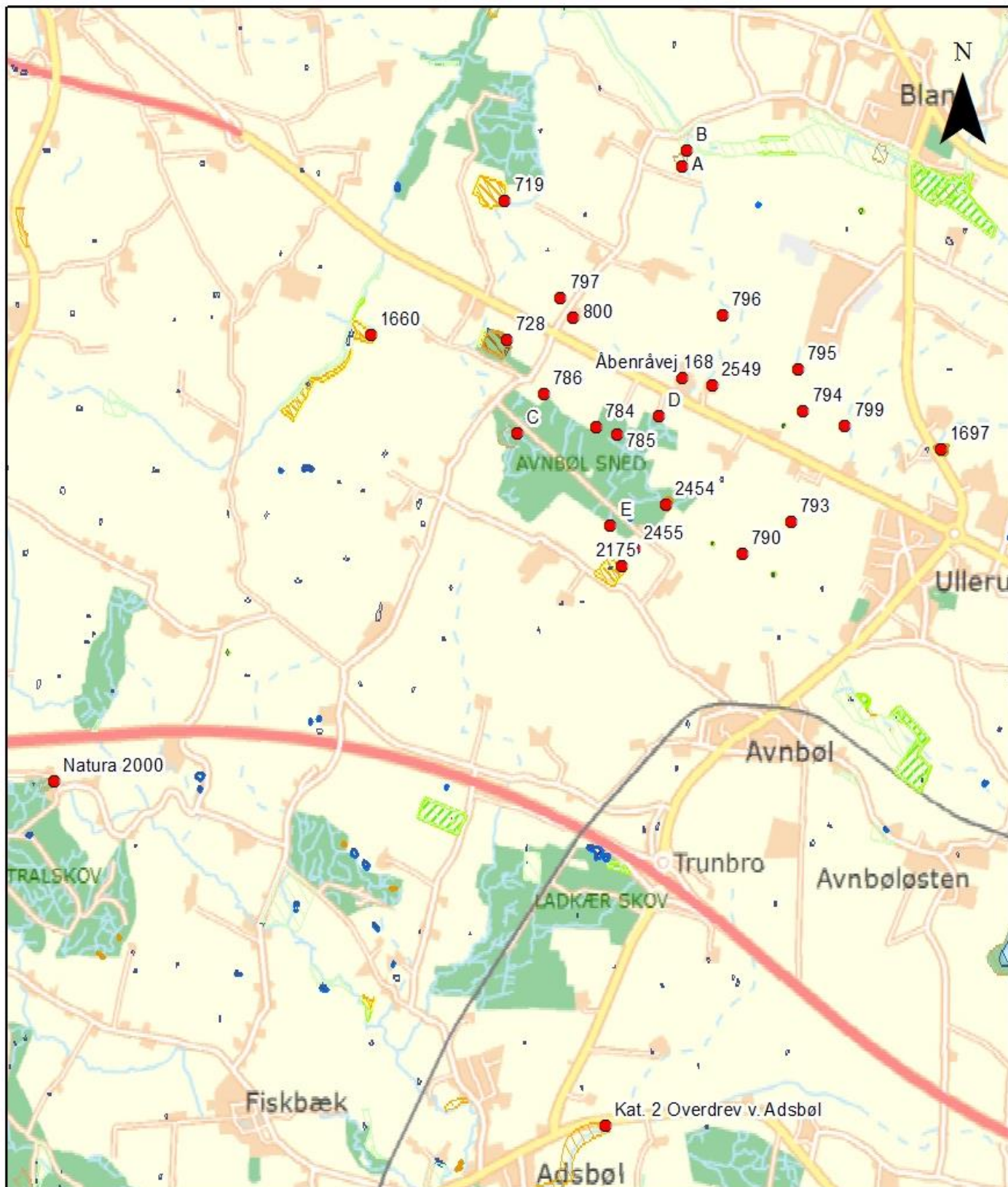
- A Samletank vaskevand 20 m³
- B Samlebrønd til tagvand og overfladevand
- C Septiktank 2,3 m³
- D Befæstet areal
- E Opbevaring og afhentning af døde dyr
- F Opbevaring af strølesmateriale
- G Dieseltank, 2500 l, årgang 2003
- H Stokerfyr
- I Teknikrum
- J Kornlager
- K EI-tavler + Hovedafbryder
- L Vand - Hovedhane
- M Pulverslukkere for hver 30 m
- N Flugtveje
- O Andedrætsværm og førstehjælpskasse
- P Kompressor + fodervægt
- Q Nødgenerator

— Omfangsdræn
 - - - - - Drænrør

Bilag 1

Bilag 2

Kortbilag:
Oversigt over beregningspunkter

Signaturforklaring

● Åbenråvej 168 beregningspunkter

Beskyttet natur (signatur)

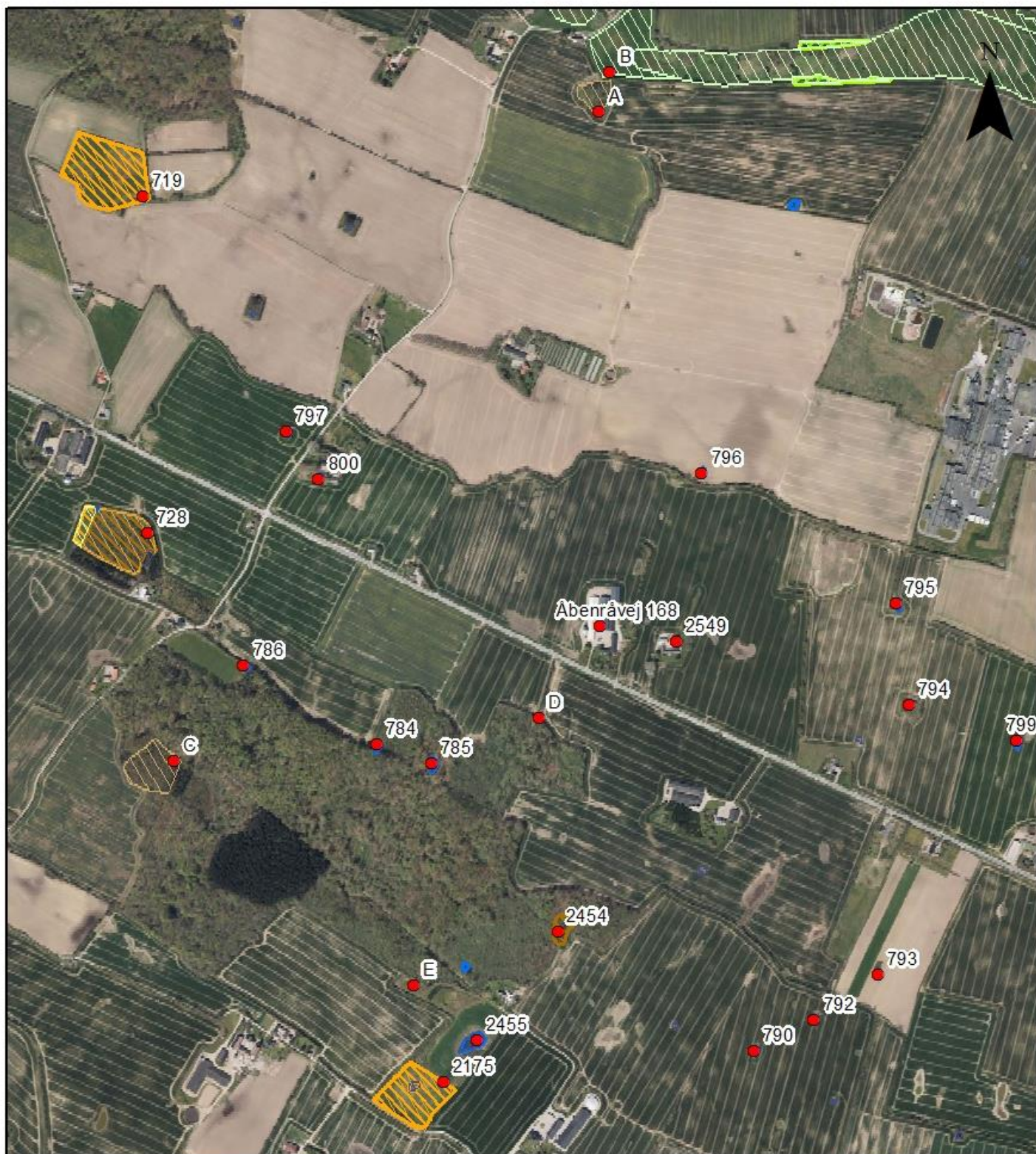
- Eng
- Hede
- Mose
- Overdrev
- Strandeng
- Sø

Kortbilag
DTK skærmbkort

Afdeling
Vand & Natur

Sagsbehandler: SJ

Dato: juli 2017

Kortbilag:
Oversigt over beregningspunkter

Signaturforklaring

● Åbenråvej 168 beregningspunkter

Beskyttet natur (signatur)

- Eng
- Hede
- Mose
- Overdrev
- Strandeng
- Sø

240 120 0 240 Meters 1:12.000

Kortbilag
DTK skærmkort

Afdeling
Vand & Natur

Sagsbehandler: SJ

Dato: juli 2017

Vilkår (revideret efter meddelelse af tillægsgodkendelse den 22. september 2017)

Følgende afsnit rummer alle vilkår, både eksisterende overførte vilkår (**Uændret**) fra den tidligere meddelte godkendelse, samt nye vilkår meddelt som påbud i forbindelse med denne tillægsgodkendelse. Nye vilkår er markeret med (**Nyt**). Eksisterende vilkår, som kan have været med en anden ordlyd, er markeret med (**Ændret**). Enkelte vilkår er udgået (**Udgår**). Dette skyldes fx, at nogle vilkår kan være blevet indarbejdet i lovgivningen. Det er derfor ikke nødvendigt at fastholde kravet i et vilkår.

Generelle vilkår

- 1. (Uændret)** Vilkårene i denne godkendelse skal, hvis andet ikke er anført, være opfyldt fra den dato, hvor godkendelsen træder i kraft.
- 2. (Ændret)** Vilkårene i denne godkendelse skal være kendt af alle som arbejder med husdyrproduktionen.
- 3. (Uændret)** Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt må være skærpede i forhold til denne godkendelse.
- 4. (Ændret)** Husdyrbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for denne miljøgodkendelse, herunder ansøgningsmaterialet, supplerende oplysninger, den miljøtekniske beskrivelse og vurdering, medmindre vilkårene i denne godkendelse og senere afgørelser foreskriver andet. Det er dog ikke et krav for ændringen af produktionen, at den ansøgte veranda opføres.
- 5. (Udgår)** Udskiftning af arealerne indeholdt i denne godkendelse skal forud anmeldes til kommunen senest inden planårets begyndelsen den 1. august, jf. § 16 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.
- 6. (Udgår)** Ændringen og udvidelsen skal være gennemført senest januar 2012. Med gennemført menes, at de ansøgte ændringer i staldindretning er sket, og at der er indsat et dyrehold, der svarer til etablering af det godkendte dyrehold i staldanlægget. Er produktionen ikke fuldt gennemført til den dato, vil godkendelsen kun gælde for den produktion, der er ved udløbet af de to år eller registreret i løbet af de to år. Ejeren skal underrette tilsynsmyndigheden, såfremt besætningens størrelse efter to år efter godkendelsesdatoen ikke har opnået den godkendte størrelse.
- 7. (Uændret)** Virksomhedens miljøgodkendelse skal jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hver 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2017/18.

Dyreholdet

8. (Ændret) Virksomheden må drives med et dyrehold på 58.783 årshøner i skrabeanlæg med etagesystem med hyppig udmugning af fast gødning 3 gange ugentligt, svarende til 345,78 DE jf. bilag 1 i bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (nr. 1324 af 15. november 2016).

9. (Ændret) Der skal føres en driftsjournal over dyreholdet. Driftsjournalen skal indeholde oplysninger og dokumentation for antal indsatte høner, antal dyr bortskaffet til destruktionsanstalt, antal dyr sendt til slagning samt eventuelt solgte levende dyr. Dokumentation kan være i form af E-kontrol eller kvitteringer fra indkøb, destruktionsanstalt, pakkeri m.v. Driftsjournalen skal fremvises til miljømyndigheden på forlangende, og dokumentationen skal gemmes i minimum 5 år.

10. (Uændret) Den godkendte husdyrproduktion skal foretages jævnt fordelt over året.

Bygninger

11. (Udgår) Den nye stald skal opføres på samme kote som den eksisterende bygningsmasse.

12. (Udgår) Den nye stald og gødningshuset skal opføres som beskrevet i det medsendte materiale med hensyn til placering, materialevalg, farver og udtryk således at de harmonerer med det eksisterende byggeri.

13. (Uændret) Jord som flyttes i forbindelse med etablering af nye stalde, anlæg m.v. må udlægges i et maksimalt ½ meter tykt lag på områder, som ikke er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Sønderborg Kommune skal orienteres om, hvor jorden flyttes hen og hvor stor en mængde der flyttes.

13a. (Nyt) Der skal etableres et tre-rækket levende hegn, som i artssammensætning er magen til det eksisterende hegn langs den eksisterende stald. Hegnet skal placeres, som vist på bilag 2.

Drift og indretning

14. (Uændret) Ændringer af for eksempel staldindretning eller ventilationsarrangementer må kun ske efter forudgående accept fra miljømyndigheden.

15. (Uændret) Ventilationsarrangementerne skal holdes rene og serviceres jævnligt, så ydelsen af ventilationen er optimal. Driftsjournalen herfor skal indeholde oplysninger om dato for kontrol og rengøring.

16. (Uændret) Udmugning af fast gødning fra staldanlægget skal foretages mindst tre gange per uge. Dette kan gøres ved start af gødningsbånd.

17. (Uændret) Gødningsbåndets driftstimer måles løbende ved hjælp af en timetæller eller energimåler og skal registreres kvartalsvist i en driftsjournal. Driftsjournalen skal gemmes i fem år og forevises miljømyndigheden på forlangende.

Fodring

- 18. (Udgår)** Ud fra følgende formel skal type 2 korrektionen højst være 0,981:
 $((40,7 \text{ kg foder/årshøne} * 16,2 \% \text{ protein} * 0,16) - (20,2 \text{ kg æg/årshøne} * 1,81) - (0,65 \text{ kg tilvækst} * 2,88)) / 68,4$
- 19. (Ændret)** Foderet der anvendes må maksimalt have et proteinindhold på 16,8 % pr. kg af den samlede mængde på årsbasis. Normen er i 2016 på 16,7 % protein indhold pr. kg foder.
- 20. (Uændret)** Der skal fodres med fasefodring og tilsætning af fytase.
- 21. (Nyt)** Der må maksimalt tildeles foder svarende til 42,4 kg pr. årshøne.
- 22. (Ændret)** Foderet der anvendes må maksimalt have et fosforindhold på 0,47 % pr. kg af den samlede mængde på årsbasis.
- 23. (Ændret)** Samtlige høner på ejendommen skal leve op til vilkår 19-22. Dokumentationen herfor skal mindst dække en sammenhængende periode på 12 måneder i perioden 1. august til 31. juli det efterfølgende år. Dokumentation skal vise forbruget af foder i perioden, samt antal kg æg f.eks. i form af faktura fra foderstoffirma og afregninger fra pakkeri.
- 24. (Uændret)** Blanderecept eller indlægsseddel fra indkøb af foder skal gemmes mindst 5 år og forevises miljømyndigheden på forlangende.
- 25. (Uændret)** Der skal foreligge dokumentation for tilsætning fytase, brug af fasefodring samt foderets indhold af råprotein og samlet fosforindhold. Det kan for eksempel ske via blanderecept, indlægssedler eller lignende. Dokumentationen skal opbevares i fem år og forevises miljømyndigheden på forlangende.
- 26. (Uændret)** Der skal føres driftsjournal over mængden af forbrugt husdyrfoder og opstået spild.
- Råvarer og hjælpestoffer**
- 27. (Uændret)** Virksomhedens el-forbrug skal kunne dokumenteres for tilsynsmyndigheden, f.eks. ved kvittering fra elselskabet. Dokumentationen skal opbevares i 5 år og fremvises tilsynsmyndigheden på forlangende.
- 28. (Uændret)** Der skal føres journal over energiforbrug (el, fyringsolie, dieselolie).
- 29. (Uændret)** Vandforbruget registreres i en driftsjournal årligt. Journalen skal opbevares i 5 år og forevises miljømyndigheden på forlangende.
- 30. (Uændret)** Der skal udføres regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget.
- 31. (Uændret)** Såfremt der på bedriften anvendes flydende handelsgødning, skal det opbevares i tanke på fast plads med afløb til opsamlingsbeholder.
- 32. (Uændret)** Ved håndtering af smøremidler og kemikalier, må der ikke opstå spild med deraf følgende risiko for forurening af jord og grundvand.
- 33. (Uændret)** Tankning af diesel skal foregå på en plads med fast bund, således at eventuelt spild kan opsamles.

Husdyrgødning

34. (Udgår) Ansøger skal dokumentere, at der kan ligge husdyrgødning i 3,5 meters højde i gennemsnit i gødningshuset. Dokumentationen skal være modtaget af Sønderborg Kommune senest 1. december 2010.

35. (Udgår) Hvis det viser sig, at det ikke er muligt at lægge husdyrgødning i 3,5 meters højde i gennemsnit, skal ansøger redegøre for alternativ opbevaring af husdyrgødningen. Redegørelsen skal indsendes til Sønderborg Kommune senest den 15. december 2010.

36. (Udgår) Der skal etableres en fast plads udenfor gødningshuset. Pladsen skal være udformet, så den er to meter bredere og længere end det største køretøj, som holder på den. Den skal bestå af et underlag, som kan tåle påvirkningen af køretøjer, som holder på pladsen. Pladsen skal udformes på en sådan måde som forhindrer at gødningsrester løber ud over kanten i regnvej. Etablering af den faste plads skal anmeldelse til afdeling BYG ved Sønderborg Kommune.

37. (Uændret) Pladsen ved gødningshuset skal rengøres efter brug.

38. (Uændret) Al vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester, samt marksprøjte skal foregå på støbt plads med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder.

39. (Uændret) Al transport af husdyrgødning over 10 km skal ske i lukkede lastbiler.

Lugt

40. (Uændret) Så få ventilationsafkast som muligt i de enkelte staldsektioner må være i brug samtidigt, så den højst mulige afkasthastighed opnås.

41. (Uændret) Hvis der efter tilsynsmyndighedens vurdering opstår væsentlige lugtgener skal der foretages lugtreducerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.

42. (Uændret) Tilsynsmyndigheden kan stille krav om lugtberegning el. lign., dog maksimalt én gang pr. år. Inden målinger eller beregninger foretages skal disse godkendes af tilsynsmyndigheden.

Støj og vibrationer

43. (Uændret) Virksomhedens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer: Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i parenteserne angiver referencetiden inden for den pågældende periode.

Mandag-fredag kl. 07-18 (8 timer) Lørdag kl. 07-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 07-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-07 (½ time)	Alle dage kl. 22-07 Maksimal værdi
55 db (A)	45 db (A)	40 db (A)	55 db (A)

Miljømyndigheden kan årligt forlange, at virksomheden skal dokumentere, at støjgrænserne er overholdt. Målinger/beregninger skal foretages og afrapporteres som "miljømåling - ekstern støj" i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledninger nr. 6 fra 1984 og nr. 5 fra 1993. Myndigheden kan maksimalt forlange én måling årligt, hvis værdierne er overholdt.

Dokumentationen skal tilsendes miljømyndigheden sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen/beregningen. Tidsfrist herfor aftales med miljømyndigheden

44. (Uændret) Dokumentationen skal udføres efter Miljøstyrelsens gældende vejledninger af et firma, som er godkendt af Miljøstyrelsen. Målingerne/beregningerne skal foretages og afrapporteres som "Miljømåling - ekstern støj".

Målingen/beregningen skal foretages for de mest støjbelastede områder udenfor virksomhedens grund, under de mest støjbelastende driftsforhold - eller efter anden aftale med miljømyndigheden.

Grænseværdier for støj anses for overholdt, hvis målte eller beregnede værdier fratrukket ubestemtheden er mindre end grænseværdien. Målingernes og beregningernes samlede ubestemthed fastsættes i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledninger. Ubestemtheden må ikke være over 3 dB(A).

45. (Udgår) Ansøger skal senest inden stalden tages i brug sende en redegørelse over vibrationskilder, deres påvirkning og hvilke tiltag der foranstalles for at mindske gener fra vibrationer.

Transport

46. (Uændret) Hvis der opstår gener ved transport til og fra ejendommen Aabenraavej 168, 6400 Sønderborg, som efter Sønderborg Kommunes vurdering er væsentlige, skal der foretages foranstaltninger, der begrænser generne.

Skadedyr

47. (Uændret) På ejendommen skal der foretages en effektiv bekæmpelse og forebyggende foranstaltninger mod skadedyrsangreb. Fluebekæmpelse skal ske i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrlaboratorium.

Overfladevand og spildevand

48. (Uændret) Vand fra vaskepladsen skal ledes til en opsamlingsbeholder og derfra udbringes på udbringingsarealerne.

49. (Uændret) Udvendig vask af sprøjtemaskiner skal ske på vaskepladsen eller anden befæstet plads med beholder til opsamling af vaskevandet.

50. (Uændret) Bekæmpelsesmidler skal opbevares i original emballage.

51. (Ændret) Såfremt der ønskes at udvides med en veranda til stald 1, hvor der bliver opsamlet ekstra tag- og overfladevand, skal der ansøges om en udledningstilladelse til afledning af regnvand fra tagarealer og befæstede pladser.

52. (Udgår) Indvendig vask af sprøjtemaskiner skal ske på det netop sprøjtede areal.

Affald

53. (Uændret) Opbevaring af farligt affald skal ske i henhold til "regulativ og forskrift for farligt affald i Sønderborg Kommune".

Driftsforstyrrelser eller uheld

54. (Uændret) Uheld, herunder svigt af de forureningsbegrænsende foranstaltninger, der medfører forurening af omgivelserne, skal straks udbedres og anmeldes til beredskabet og kommunen.

55. (Uændret) Spild af husdyrgødning på transportveje skal fjernes.

56. (Uændret) Der skal udarbejdes en beredskabsplan for ejendommen senest en måned efter ibrugtagning af stalden. Beredskabsplanens indhold skal være kendt af bedriftens ansatte, og udformet på et sprog som de ansatte kan forstå.

57. (Uændret) Beredskabsplanen skal ajourføres efter behov og være let tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften. Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse over materiel, der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Bedste tilgængelige teknologi BAT

58. (Uændret) Ansatte i produktionen skal alt efter hvilken type arbejdsopgaver de varetager, efter behov sendes på relevante kurser i arbejdstiden. Dokumentation for deltagelse skal gemmes i fem år og forevises miljømyndigheden på forlangende.

59. (Uændret) Bedriften skal indrettes og drives, så spild og andet ukontrolleret udslip af forurenende stoffer forhindres eller forebygges, og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld.

Ophør

60. (Uændret) Ophør eller ændring af produktionen på ejendommen skal meddeles til Sønderborg Kommune.

Arealer

61. (Udgår) Arealerne skal drives, som beskrevet i ansøgningen, de supplerende oplysninger og som sammenfattet i godkendelsens miljøtekniske beskrivelse, medmindre vilkårene i denne godkendelse, lovændringer og senere afgørelser foreskriver andet.

62. (Udgår) Kontrakten over overførsel af husdyrgødning til biogasanlæg skal være indgået, inden produktionen i den nye stald starter.

63. (Udgår) Kontrakten om overførsel af husdyrgødning til biogasanlæg skal dække mindst to kalenderår.

63a. (Nyt) Der skal afsættes fast gødning og dybstrøelse til biogasanlæg fra produktionen på Aabenraavej 167 og 168, svarende til mindst 482,75 DE (eller 48.592,8 kg N og 12.864,2 kg P). Ønskes afsætning til anden aftager eller arealer, skal dette vurderes af kommunen før afsætning kan ske. Underskrevet skema B1 fra gødningsregnskabet skal til enhver tid kunne fremvises.

64. (Udgår) Ansøger skal indsende en kopi af kontrakten om overførsel af husdyrgødning til Sønderborg Kommune senest fem arbejdsdage efter den er indgået.

65. (Udgår) Sønderborg Kommune skal til enhver tid have en opdateret kopi af kontrakten i hænde.

66. (Udgår) Der må ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk gødning som f.eks. slam.

67. (Udgår) Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation for de seneste 5 år f.eks. i form af kopier af de indsendte gødningsregnskaber.